

RAADSVOORSTEL

0000384958

Overdracht dijk en dijkwegen

Onderwerp:

Datum raadsvergadering:

Invullen door de griffie

Agendapunt:

Invullen door de griffie

Portefeuillehouder:

A.M. Groot

Programma begroting:

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en openbare ruimte

Publiekssamenvatting

Het hoogheemraadschap wil het wegbeheer overdragen aan de betrokken gemeenten. Voor de gemeente Dijk en Waard betekent dit de overdracht van het beheer en onderhoud van enkele dijkwegen aan de gemeente. Tegelijkertijd wil de gemeente Dijk en Waard het eigendom, beheer en onderhoud van het deel van de Oostdijk in Heerhugowaard, dat nog in eigendom, beheer en onderhoud is van de gemeente Dijk en Waard overdragen aan het hoogheemraadschap. Door de overdracht kunnen beide partijen zich richten op hun kerntaken en is het duidelijker wie waarvoor verantwoordelijk is.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Het eenmalig te ontvangen bedrag van € 234.920 in verband met de overdracht van diverse dijkwegen en weggedeelten buiten de bebouwde kom aan de gemeente Dijk en Waard mee te nemen in de voorjaarsrapportage 2023 en te verwerken conform de financiële uitwerking in de financiële paragraaf;
2. De structurele gevolgen ad € 16.256 te verwerken in de kadernota 2024.

Inleiding

Het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (hoogheemraadschap) heeft circa 1.200 km wegen in beheer, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Deze wegen maken onderdeel uit van een netwerk waarin ook wegen liggen die in beheer zijn van diverse gemeenten. In de gemeente Dijk en Waard beheert het hoogheemraadschap circa 7 km aan dijkwegen. Het hoogheemraadschap heeft de wens zich te richten op haar kerntaken en verantwoordelijkheden op het gebied van waterveiligheid, schoon water en wateroverlast. Daarom wil het hoogheemraadschap waar mogelijk het wegbeheer overdragen aan de betrokken gemeenten en heft na afronding van het project wegenoverdracht haar team Wegbeheer op.

De gemeente Dijk en Waard heeft ca. 2 km dijklichaam van de Oostdijk in Heerhugowaard in eigendom. Dijkbeheer is geen kerntaak, noch specialisme van de gemeente. Met dit project wil de gemeente het eigendom, beheer en onderhoud overdragen aan het hoogheemraadschap.

Door deze versnipperde beheer- en eigendom situatie is het voor de omgeving niet altijd duidelijk van wie een weg of dijk is en waar bijvoorbeeld een klacht of vraag ingediend moet worden. Ook komt het voor dat de gemeente of het hoogheemraadschap haar mobiliteitsbeleid of ruimtelijke plannen niet optimaal kan uitvoeren omdat niet alle betreffende wegen/dijken in haar beheer zijn. Zowel het hoogheemraadschap als de gemeente zijn gebaat bij helder en transparant beheer van wegen en dijken. Door de overdracht kunnen beide partijen zich richten op hun kerntaken en is het duidelijker wie er verantwoordelijk is. De burger weet waar hij moet zijn en wat hij kan verwachten aan kwaliteit.

Door de overdracht van de wegen wordt bereikt dat, behoudens de provinciale wegen, alleen de gemeente wegbeheerder is binnen de eigen gemeentegrens. Er ontstaat hierdoor eenduidigheid in beheer, de gemeente heeft zelf de regie bij wensen over inrichting en gewenste kwaliteit van deze wegen en zo ook het hoogheemraadschap over de dijken.

Beoogd effect

Komen tot een eenduidig beheer en eigendom van dijken en dijkwegen in de gemeente Dijk en Waard, zowel met het oog op helderheid voor de burger als op de verantwoordelijkheid voor het weg- en dijkbeheer.

Kader

In januari 2021 (BW20-0660) heeft het college van de gemeente Heerhugowaard het Plan van Aanpak Dijk- en dijkwegenoeverdracht en de Leidraad Overdracht dijken en dijkwegbeheer vastgesteld. Doel van dit project is de realisatie van de overdracht van de dijk en dijkwegen en al hetgeen daartoe behoort of onderdeel van uitmaakt, gelegen in de gemeente Dijk en Waard, met de bijbehorende afhandeling van de administratieve en financiële afspraken.

In mei 2021 heeft het toenmalige college van B&W wethouder A. Groot gemachtigd om de leidraad en het plan van aanpak te tekenen (BW21-0223).

Het onderzoek heeft geleid tot het opstellen van een businessplan en een contract voor overdracht. Hiervoor moet een besluit van de gemeenteraad Dijk en Waard en van het dagelijks bestuur van het hoogheemraadschap genomen worden. Thans ligt deze besluitvorming voor.

Motivering per besluitpunt

1. Het eenmalig te ontvangen bedrag van € 234.920 in verband met de overdracht van diverse dijkwegen en weggedeelten buiten de bebouwde kom aan de gemeente Dijk en Waard mee te nemen in de voorjaarsrapportage 2023 en te verwerken conform de financiële uitwerking in de financiële paragraaf;
 - a. *De overdracht heeft financiële consequenties, de bevoegdheid hiervoor ligt (aan gemeentezijde) bij de gemeenteraad.*
De incidentele en structurele financiële gevolgen van de overdracht van de dijken en dijkwegen vallen onder het budgetrecht van de gemeenteraad. De financiële effecten met betrekking tot 2023 zullen worden verwerkt in de voorjaarsrapportage 2023. De structurele gevolgen van de overdracht worden meegenomen in de kadernota 2024 van de gemeente Dijk en Waard.
2. De structurele gevolgen ad € 16.256 mee te nemen in de kadernota 2024;
 - a. *Het hoogheemraadschap betaalt een gewenningsbijdrage en niet eeuwig durend het volledige wegenonderhoud.*
Het te beheren (dijk)wegen van de gemeente Dijk en Waard wordt uitgebreid. De gemeente dient na overdracht zorg te dragen voor de jaarlijks beheer en onderhoud van deze wegen. Het Hoogheemraadschap zal de gemeente Dijk en Waard middels een gewenningsbijdrage compenseren voor de jaarlijkse kosten. Deze gewenningsbijdrage wordt in één keer betaald en is gebaseerd op de onderhoudsperiode van 10 jaar. Met gewenning wordt bedoeld dat de gemeente went aan de nieuwe financiële situatie. Voor de overdracht van het deel Oostdijk in Heerhugowaard aan het Hoogheemraadschap is dezelfde systematiek toegepast. De financiële bijdrage van deze overdracht aan het Hoogheemraadschap wordt verrekend met de te ontvangen bijdrage.

Kanttekeningen en risico's

Om de risico's zoveel mogelijk uit te sluiten is voor de Plempdijk en Dijkweg aanvullend onderzoek gedaan naar de verharding. Onafhankelijk advies heeft de risico's financieel vertaald. Deze bedragen zijn meegenomen in de businesscase. Met deze aanpassingen is de wegconstructie goed en zijn de over te nemen wegen vergelijkbaar met soortgelijke wegen die al in beheer zijn bij de gemeente Dijk en Waard.

De ondergrond van de dijk betreft het eigendom van het hoogheemraadschap.

Alternatieven

De dijkwegen niet over nemen. In dat geval zal ook de overdracht van de dijk niet plaatsvinden. Kerntaken en verantwoordelijkheden blijven dan verbrokkelt en komen niet bij de organisatie die de meeste kennis heeft van de betreffende assets. Ook het voordeel voor burgers (duidelijkheid) vervalst dan.

Samenwerking en participatie

Het gaat hier om overdracht van eigendom, beheer en onderhoud. Dit is een overeenkomst tussen twee partijen. De samenwerking betreft die tussen twee overheidsorganisaties, namelijk het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de gemeente Dijk en Waard.

Deze overeenkomst leidt tot een duidelijkere taakverdeling tussen beide partijen.

Heeft het voorstel financiële gevolgen?

Om de financiële consequenties van de overdracht van de betreffende dijk en dijkwegen tussen het hoogheemraadschap en de gemeente inzichtelijk te maken is er een businesscase opgemaakt. Bij de berekeningen is gekeken naar verwachte kosten en verwachte inkomsten voor beide partijen. De business case bestrijkt een periode van 10 jaar. Dit is conform de gezamenlijke afspraken en aanpak bij andere gemeenten. Om de gemeente geleidelijk te laten wennen aan de nieuwe situatie (overname dijkwegen), neemt de bijdrage getrapt af. Ditzelfde geldt voor de overname van de dijk door het hoogheemraadschap.

Om tot een realistisch beeld te komen van de structurele kosten, is er gewerkt met eenheidsprijzen. Deze eenheidsprijzen zijn vastgesteld op basis van de kosten die de gemeente nu maakt binnen haar areaal voor licht belaste wegen buiten de bebouwde kom, en de andere objecten die al in haar beheer zijn. In de eenheidsprijzen is het verwachte onderhoud verwerkt. De eenheidsprijzen zijn vervolgens vermenigvuldigd met de over te dragen hoeveelheid. Dit resulteert in de structureel te verwachten jaarlijkse kosten.

De gemeente en het hoogheemraadschap hebben samen gekeken naar de werkzaamheden en bijhorende kosten die nodig zijn om de weg(del)en zorgvrij te kunnen overdragen. Bij een tweetal weg(del)en is vastgesteld dat er binnen de periode van de bijdrage nog aanvullend groot onderhoud plaats moet vinden.

Door het hoogheemraadschap zijn er ook kosten die moeten worden gemaakt om de business case sluitend te maken. Zo moet de boekwaarde behorend bij de Westfrisiaweg worden afbetaald. Daarnaast maakt het hoogheemraadschap kosten voor het verwijderen en herplanten van bomen. Hiervoor zal het reguliere kapproces gestart worden met Flora & Fauna onderzoek en kapvergunningen.

Ook moeten er kosten worden gemaakt voor het aanpassen van een loskade aan de Westdijk en het aanpassen van stroomkasten voor de openbare verlichting. Deze kosten zijn buiten de businesscase gehouden en worden binnen de exploitatie van het hoogheemraadschap uitgevoerd.

Hieronder zijn de financiële gevolgen van de overdracht voor de gemeente Dijk en Waard puntsgewijs toegelicht.

1. Structureel budget ten behoeve van beheer en onderhoud dijkwegen

Voor het jaarlijks onderhouden van de door het hoogheemraadschap over te dragen dijkwegen is € 59.168 benodigd. In dit bedrag is ook rekening gehouden met de daarbij behorende kosten voor de jaarlijkse gladheidsbestrijding en bermonderhoud.

Tot en met 2021 werd het onderhoud van de over te dragen dijkwegen uitgevoerd door het hoogheemraadschap. De gemeente Dijk en Waard (lees: oud Heerhugowaard) had daarvoor budget en droeg bij middels een jaarlijkse exploitatiebijdrage ad € 34.891. Vanaf het overdrachtmoment kan de gemeente Dijk en Waard dit budget inzetten ter gedeeltelijke dekking van de onderhoudskosten.

Per saldo is € 24.277 (= € 59.168 -/- € 34.891) structureel benodigd om de onderhoudskosten (incl. overige kosten) van de over te nemen dijkwegen na overdracht te kunnen onderhouden.

2. Gewenningsbijdrage van het hoogheemraadschap ten behoeve van onderhoud dijkwegen

Ter dekking van de structurele onderhoudskosten is er tussen de gemeente en het hoogheemraadschap overeenstemming omtrent een gewenningsbijdrage die het hoogheemraadschap zal betalen. Het hoogheemraadschap draagt het eerste jaar 100% van de onderhoudskosten (ad € 24.277) bij. Daarna neemt de bijdrage geleidelijk af. In totaal bedraagt de gewenningsbijdrage voor het komende 10 jaar € 121.386. Deze bijdrage wordt in één keer uitbetaald door het hoogheemraadschap.

De incidentele bijdrage wordt in 2023 ten gunste gebracht van het begrotingssaldo van Dijk en Waard. De structurele onderhoudskosten ten behoeve van dagelijks onderhoud zullen vanaf 2023 jaarlijks in de begroting moeten worden opgenomen.

3. Eenmalige bijdrage ten behoeve van grootonderhoud wegen Plempdijk en Dijkweg (deels)

De over te nemen dijkwegen Plempdijk en Dijkweg (deels) zijn in slechte conditie en stonden bij het hoogheemraadschap op het programma om aangepakt te worden. De overige over te dragen wegen zijn in goede conditie en worden te zijner tijd opgenomen in de planning van het wegenonderhoud.

Het hoogheemraadschap betaalt de gemeente bij de overdracht een incidentele bijdrage van € 213.528 ten behoeve van het grootonderhoud voor de Plempdijk en de Dijkweg. Omdat dit betrekking heeft op groot onderhoud, wordt voorgesteld om deze bijdrage te doteren aan de voorziening groot onderhoud WKW. Daaruit worden de onderhoudswerkzaamheden bekostigd op basis van een meerjarenonderhoudsplan.

4. Overdracht dijk Oostdijk aan het hoogheemraadschap

De overdracht van het deel van de Oostdijk in Heerhugowaard aan het hoogheemraadschap leidt voor de gemeente tot minder onderhoudskosten van en rondom de dijk. Dit is becijferd op € 8.021. Dit bedrag kan daarom vanaf 2023 structureel worden aangewend als gedeeltelijke dekking voor het extra benodigde budget ad. € 24.277 voor het onderhoud van de over te dragen dijkwegen.

5. Gewenningsbijdrage aan het hoogheemraadschap ten behoeve van beheer en onderhoud Oostdijk

Ten behoeve van het jaarlijks onderhouden van de Oostdijk zal het hoogheemraadschap worden geconfronteerd met structureel extra kosten ad € 8.021 per jaar. Op basis van dezelfde systematiek die wordt toegepast voor de overdracht van de dijkwegen, is een eenmalige gewenningsbijdrage berekend ad € 40.105. Deze bijdrage wordt in 2023 verrekend met de te ontvangen gewenningsbijdrage dijkwegen.

6. Incidentele bijdrage het hoogheemraadschap ten behoeve van verwijderen en herplanten van bomen

Het incidenteel verwijderen en herplanten van de bomen rondom Oostdijk wordt uitgevoerd door het hoogheemraadschap en is becijferd op € 23.180. Op basis van het businessplan zal de gemeente Dijk en Waard dit bedrag betalen. Dit worden gedekt uit de voorziening GO WKW en heeft geen invloed op het begrotingssaldo.

7. Bijdrage aan boekwaarde Westfrisaweg

De boekwaarde van Westfrisaweg bedraagt € 36.709. De gemeente Dijk en Waard gaat dit bedrag betalen aan het hoogheemraadschap (die de boekwaarde moet afboeken nadat de overdracht is gerealiseerd). Immers, de weg is dan niet meer van het hoogheemraadschap.

Financiële samenvatting van de mutaties "Overdracht dijken en dijkwegen"

(+ = nadeel; -/- = voordeel)

Financiële gevolgen overdracht dijken en dijkwegen		L/ B	2023	2024	2025	2026	2027
1	Jaarlijks onderhoud Dijkwegen (incl. gladheidsbestrijding e.d.)	L	24.277	24.277	24.277	24.277	24.277
2	Gewenningsbijdrage Beheer & Onderhoud - overdracht wegen	B	-121.386				
3a	Eenmalige bijdrage Plempdijk en Dijkweg	B	-213.528				
3b	Dotatie eenmalige bijdrage aan voorziening GO WKW	L	213.528				
4	Vrijval jaarlijks onderhoudsbudget dijkpercelen	L	-8.021	-8.021	-8.021	-8.021	-8.021
5	Gewenningsbijdrage overdracht Oostdijk aan HHNK	L	40.105				
6a	Incidentele bijdrage verwijderen en herplanten van bomen	L	23.180				
6b	Vrijval voorziening GO WKW dekking bijdrage bomen	B	-23.180				
7	Bijdrage boekwaarde Westfrisiaweg	L	36.709				
Effect op meerjarenperspectief Dijk & Waard			-28.316	16.256	16.256	16.256	16.256

In het bovenstaand overzicht is het effect op het meerjarenperspectief van de gemeente Dijk en Waard weergegeven. Deze opstelling sluit aan bij het BBV en de begrotingssystematiek van de gemeente.

In de af te sluiten overeenkomst worden alle bovengenoemde onderdelen vertaald in een financiële geldstroom (= kasbasis) op basis van de businesscase. Daaruit volgt dat het hoogheemraadschap per saldo een bedrag van € 234.920 in één keer zal betalen aan de gemeente Dijk en Waard ten behoeve van de overdracht van de dijken en dijkwegen. Deze bijdrage is als volgt opgebouwd:

	DW	HHNK
Gewenningsbijdrage B&O (10 jaar)	€ 121.386	€ 40.105
Eénmalige bijdrage	+ € 213.528	€ 59.889
Totaal	€ 334.914	€ 99.994
	- € 99.994	
Totale bijdrage aan Dijk en Waard	€ 234.920	

Restzaken

De kadastrale overname van de dijkwegen en dijk kunnen in 2023 vanuit de exploitatie wegen worden bekostigd. Dit betreft kosten voor kadaster en notaris en worden gelijkelijk verdeeld tussen het hoogheemraadschap en de gemeente.

Aan de Westdijk is een kade voor het lossen van goederen. Het hoogheemraadschap heeft de wens om deze over te dragen aan de gemeente. De kade is hiervoor verhard naar de wensen van de gemeente. Het werk is uitgevoerd door het hoogheemraadschap vanuit haar onderhoudsbegroting (dus buiten de businesscase).

Op enkele plekken langs de dijkwegen zijn lichtmasten van twee gemeenten gekoppeld. Deze worden ontsloten middels nieuw te plaatsen OVL-kasten. Een en ander wordt vanuit het onderhoudsbudget van het hoogheemraadschap betaald.

Communicatie

De voortgang van het project wordt in eerste instantie teruggekoppeld aan het afdelingshoofd Beheer. Deze houdt de wethouder op de hoogte van de voortgang.

Uitvoering

De uitvoering van het project zal worden opgepakt zodra de gemeenteraad akkoord is.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

Zaak 384958

- Bijlage 1 Businesscase dijk en dijkwegenoeverdracht
- Bijlage 2 Kaart overdracht dijk en dijkwegen
- Bijlage 3 Overeenkomst 18a HHNK – Dijk en Waard

Bijlagen ter informatie

Zaak 384958

- Bijlage 4 BW20-0660 Intentie Overdracht dijken en dijkwegen
- Bijlage 5 BW21-0223 Mandatering pva en leidraad overdracht dijken en dijkwegen
- Bijlage 6 Leidraad Overdracht dijk en dijkwegbeheer Heerhugowaard – HHNK ondertekend
- Bijlage 7 PvA dijk- en dijkwegenoeverdracht gemeente Heerhugowaard - HHNK ondertekend

Onderwerp: Overdracht dijk en dijkwegen
Zaaknummer: 0000384958

Raadsvergadering: *Invullen door de griffie*
Agendapunt: *Invullen door de griffie*

De raad van de gemeente Dijk en Waard;

gelet op
artikel 189 Gemeentewet;

besluit:

1. Het eenmalig te ontvangen bedrag van € 234.920 in verband met de overdracht van diverse dijkwegen en weggedeelten buiten de bebouwde kom aan de gemeente Dijk en Waard mee te nemen in de voorjaarsrapportage 2023 en te verwerken conform de financiële uitwerking in de financiële paragraaf;
2. De structurele gevolgen ad € 16.256 te verwerken in de kadernota 2024.

Vastgesteld in de openbare vergadering van *datum invullen door de griffie*

De griffier,

De voorzitter,